ВІДГУК офіційного опонента
доктора медичних наук, професора Заболотнова Віталія Олександровича
на дисертацію Терехова Володимира Андрійовича
«Оптимізація хірургічного лікування та профілактики післяопераційних ускладнень у жінок з генітальною патологією з використанням сучасних ендоскопічних технологій»,
подану до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.02
при Національному університеті охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика
на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(наукова спеціальність 14.01.01 «Акушерство та гінекологія»)

При оцінці актуальності обраного наукового напрямку необхідно зазначити на той момент, що на сьогодні в більшості країн світу і Європейського регіону ВООЗ на форумах найвищого рівня широко дискутуються питання використання сучасних ендоскопічних технологій при різних видах геніальної патології у жінок. Тому хочу наголосити, що наукова робота Терехова Володимира Андрійовича, яка присвячена підвищенню ефективності оперативного лікування доброякісних та запальних новоутворень геніталій, а також зниженню частоти післяопераційних ускладнень на основі удосконалення тактики використання сучасних ендоскопічних технологій та лікувально-профілактичних заходів, є актуальною, своєчасною, перспективною і потрібною.

Виконана науково-дослідна робота є складовою частиною наукової роботи кафедри акушерства, гінекології та планування сім'ї Медичного інституту Сумського державного університету МОН України.

На мій погляд, автор вдало сформулював мету дослідження, а серед поставлених задач можна виділити найбільш важливі: визначити структуру оперативного лікування доброякісних новоутворень матки та додатків з використання сучасних ендоскопічних технологій; показати вплив оперативного лікування різних варіантів генітальної патології на різні показники якості

життя; вивчити частоту, показання та ефективність динамічної лапароскопії у жінок з ускладненими запальними процесами органів малого таза.

Це дозволяє вирішувати проблему в цілому з використанням нових моментів профілактики післяопераційних ускладнень та відновлення репродуктивної функції.

Серед основних моментів наукової новизни можна зазначити, що автором проведено науковий аналіз частоти та структури різних доступів оперативних втручань при основних варіантах генітальної патології (гіперпластичні та запальні процеси, пролапс) у жінок різного віку. Показано, що сучасні ендоскопічні технології необхідно використовувати у більшості випадків або доповнювати лапароскопічні втручання вагінальним етапом операції. Науково новим є встановлення ролі динамічної лапароскопії у підвищенні ефективності органозберігаючих операцій при ускладнених формах запальних процесів органів малого таза. Вперше показана роль аутоімунного компонента у ґенезі ускладнених форм запальних процесів органів малого таза.

Розглядаючи питання практичного значення докторської дисертації Терехова Володимира Андрійовича «Оптимізація хірургічного лікування та профілактики післяопераційних ускладнень у жінок з генітальною патологією з використанням сучасних ендоскопічних технологій» необхідно виділити ту обставину, що автором удосконалено методику для лікування стресового нетримання сечі у жінок на підставі індивідуального підбору місця для проведення сітчастого протеза із подальшим введенням провідника разом із сітчастим протезом; представлено показання та особливості виконання динамічної лапароскопії при проведенні органозберігаючих операції у жінок з ускладненими формами запальних процесів органів малого таза; запропоновано тактику корекції гемостазіологічних порушень у жінок з ускладненими формами запальних процесів органів малого таза на підставі використання специфічних та неспецифічні засобів.

Аналізуючи основні особливості побудови дисертації, можна відмітити використання класичного принципу, згідно з яким робота містить усі необхідні розділи. Варто виділити етапність проведення дослідження і взаємозв'язок усіх розділів дисертаційної роботи – починаючи від диференційованого підходу вибору методів хірургічного лікування гінекологічних хворих до профілактики гемостазіологічних порушень в жінок, прооперованих з приводу гнійних захворювань органів малого таза.

Використовуючи сучасні дані вітчизняної та зарубіжної літератури автор представив огляд літератури за проблемою використання сучасних ендоскопічних технологій при різних формах гінекологічних захворювань. При цьому автор наводить дані світової статистики, які свідчать про виключну важливість проблеми, що вивчається. Також дуже детально висвітлені питання частоти, структури, прогнозування, профілактики і лікування післяопераційних ускладнень у цих пацієнток. Позитивним моментом є широке використання останніх даних пленумів та з'їздів Асоціації акушерів-гінекологів України. Аналіз літератури добре сприймається, легко читається, методологічно правильно оформлений. Висновок по даному розділу переконливо свідчить про необхідність підвищення ефективності діагностичних та лікувальних заходів у цих пацієнток.

При викладенні автором основних методів дослідження необхідно відмітити широкий спектр використаних інструментальних, лабораторних, мікробіологічних і статистичних методів дослідження. Автор надає чітке обґрунтування необхідності використання саме цих показників. Методики описані достатньо змістовно та інформативно. Крім того, в цьому розділі автор змістовно зупинився на необхідності вдосконаленого підходу до профілактики післяопераційних ускладнень у жінок із різними формами генітальної патології. Методики описані достатньо повно і обґрунтовано.

Мені сподобався представлений клінічний аналіз перебігу різних форм генітальної патології, заснований на особистому багаторічному досвіді автора.

Отримані результати є дуже важливими, інформативними, широко дискутувались на науково-практичних конференціях сучасних методів діагностики і лікування в гінекології. Авторові вдалося показати роль показників гемостазу в ефективній підготовці жінок із різними формами генітальної патології. Це дуже важливі моменти, які необхідно широко обговорити на всіх рівнях практичної охорони здоров′я, а також у наукових колективах країни. В цьому розділі автору вдалося довести необхідність підвищення ефективності лікування порушень репродуктивної функції у цих жінок на сучасному етапі.

Серед отриманих автором результатів можна виділити наступне: у структурі оперативного лікування доброякісних новоутворень матки та придатків переважають малоінвазивні операції (69,9%) порівняно з традиційними методами (30,1%). При оцінці структури малоінвазивних оперативних втручань встановлено, що у більшості випадків (42,8%) були застосовані органозберігаючі операції з приводу новоутворень матки та придатків, операції з приводу пролапсу геніталій (18,3%) та комбінована гістеректомія (15,2%). Серед традиційних оперативних втручань частіше виконували лапаротомні гістеректомії порівняно з міомектомією (31,7%) та вагінальною гістеректомією (27,7%). При цьому, у плановому порядку проведено 81,8% операцій, а в ургентному – 18,2% відповідно. Частота депресивних станів після різних гінекологічних операцій склала від 17,3 до 27,0% хворих та пов’язані зі стійким больовим синдромом (коефіцієнт кореляції r=+0,45); порушеннями сечовипускання – від 14,8 до 53,3% (критерій χ^2=3,22) та дискомфортом в області післяопераційної рани – від 11,4% до 40,0% (критерій χ^2=2,3). Частота динамічної лапароскопії у жінок із ускладненими запальними процесами органів малого таза склала 51,6%, а провідними показаннями були: збереження больового синдрому; стійка гіпертермія, симптоми інтоксикації та бажання збереження репродуктивної функції. Рівень однократної динамічної лапароскопії становив 73,1%;

двохкратної – 22,6%, трьох та більше – 4,3% відповідно. У жінок після оперативного лікування ускладнених форм запальних процесів органів малого таза спостерігалися зміни якості життя: зниження фізичної активності (92,6%); млявість та сонливість (91,5%); недолік енергії і зниження життєвого тонусу (36,2%). Використання динамічної лапароскопії дозволило суттєво підвищити якість життя цих жінок.

Резюмуючи результати власних досліджень можна відмітити, що всі наукові положення і висновки цілком обґрунтовані, випливають із змісту роботи, мають теоретичне і практичне значення, а розроблені діагностичні, лікувальні та профілактичні методики дозволяють підвищити ефективність профілактики післяопераційних ускладнень у жінок із різними формами генітальної патології.

За темою дисертації опубліковано 26 робіт, з яких 21 стаття в наукових провідних фахових журналах та збірниках, затверджених МОН України, з них 5 статей у закордонних виданнях, включених до бази Scopus; 5 тез на науково-практичних конференціях, причому більшість робіт – самостійні. Матеріали дисертаційної роботи оприлюднені на засіданні Асоціації акушерів-гінекологів м. Суми та України, а також на багатьох науково-практичних конференціях за фахом (2020-2022 рр.).

Основні результати дисертаційного дослідження можуть бути широко використані в педагогічному процесі безперервного професійного розвитку не тільки акушерів-гінекологів, але і хірургів.

Зауважень принципового характеру в мене немає. Серед незначних недоліків можна виділити:

1) відсутність кореляції між гемостазіологічними та ехографічними дослідженнями;
2) розроблені методи диагностики післяопераційних ускладнень не оформлені в кінцеву запатентовану комп′ютерну програму для практичної охорони здоров'я;

3) в комплексі лікувальних заходів не повністю відмічена роль імунологічної корекції.

Для дискусії вважаю за необхідне задати декілька питань:

1) Які відмінності клініки післяопераційних ускладнень у жінок із різними формами генітальної патології?
2) Чому Ви обрали саме ці лабораторні показники?
3) Які нові організаційні заходи ви можете рекомендувати по підвищенню ефективності профілактики післяопераційних ускладнень при використанні сучасних ендоскопічних технологій?

Висновок

Дисертація Терехова Володимира Андрійовича «Оптимізація хірургічного лікування та профілактики післяопераційних ускладнень у жінок з генітальною патологією з використанням сучасних ендоскопічних технологій», виконана на кафедрі акушерства, гінекології та планування сім'ї медичного інституту Сумського державного університету МОН України при науковому консультуванні доктора медичних наук професора Бойка Володимира Івановича, є самостійною закінченою науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової проблеми сучасного акушерства та гінекології щодо підвищення ефективності оперативного лікування доброякісних та запальних новоутворень геніталій, а також зниження частоти післяопераційних ускладнень на основі удосконалення тактики використання сучасних ендоскопічних технологій та лікувально-профілактичних заходів. Автору вдалось розробити та впровадити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності лікування та зниження частоти післяопераційних ускладнень.

Дисертація за своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, їх практичним і теоретичним значенням, ступенем обґрунтованості та достовірності наукових положень, сформульованих у висновках і практичних

рекомендаціях, повнотою викладення матеріалу в наукових статтях та апробації на наукових форумах, повністю відповідає вимогам пп. 7, 8, 9 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою КМУ від 17.11.2021 № 1197, і вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора медичних наук за науковою спеціальністю 14.01.01 «Акушерство та гінекологія».

Офіційний опонент:
завідувач кафедри «Сестринська справа»
Житомирського медичного інституту
Житомирської обласної ради,
доктор медичних наук, професор В. О. Заболотнов

Підпис Заболотнова В.О. завіряю
Помічник ректора з кадрової роботи
ЖИТОМИРСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
Житомирської обласної ради

Надія Овчинникова

Дата надходження відгуку до спеціалізованої
вченої ради Д 26.613.02 16.06.2023

Вчений секретар
доктор медичних наук професор Олександр ГАЛУШКО